

ret tagjaihoz vélte kötni, de nincs kizárva más nomád nép tagjainak a jelenléte sem ezek között a X. században. Fémtárgyak feltűnése esetében nem zárható ki a magyarországi, az oroszok felé irányuló lóexport (velük együtt a lószerszámok).

Frech' Miklós korreferens elsősorban a majackojei ásátások archaeobotanikai eredményeiről számolt be. A vidék az erdős sztyepp és a magasfüves sztyepp határán helyezkedik el. A csernozjom talajon tölgyes—szüles és kőrisfás erdőfoltok voltak találhatóak. A leletekből főleg kocsányos tölgy került elő szén-állapotban, a házak építőanyagából. A mezei szilfával tüzeltek, a magas kőris termése viszont sírokból került elő. A nyár és a fűz a folyók galériaerdeiben volt meg a múltban. Az egyik épületből az erdei fenyő elszenesedett darabjai kerültek elő nagyobb mennyiségben, ez is helyi eredetű. Import volt viszont a vörösfenyő deszka. A település lakosai búzát, tönkölybúzát és közönséges búzát, valamint árpát, lent, kölest, kismagvú lencsét, borsót és cigány-meggyet termeltek. Az erőd egyik kötőmbjén kerek eke ábrázolása maradt ránk. A klíma ott a IX. században a mainál kissé nedvesebb, kevésbé kontinentális jellegű lehetett. A sztyepp már részben feltétlenül kultúrsztyepp volt. Már csak a következő ülésen kerülhetett sor a második korreferátum meghallgatására, melyet *Erdélyi Balázs* tartott a majackojei épületekről. Főleg a házakról adott értékelő jellemzést, ami igen fontos a keleteurópai háztörténeti kutatások szempontjából. A majackojei házak eltérnek a korabeli, Kárpátmedencén belül ismert házak típusaitól. További vizsgálatukat az Észak-Kaukázus építészeti emlékei körében fellelhető párhuzamokkal kell lefolytatni.

A további hozzászólások közül *Bartha Antalét* kell kiemelnünk, aki szintén utalt arra, hogy a Kaukázus előtere magyar őstörténeti szempontból nem lehet közömbös. *Benkő Loránd* azt húzta alá, hogy a Dnyepertől nyugatra fekvő területeken kellene fokozni régészeti kutatásainkat, a Dentumogyer = Doni Magyarország értelmezése téves.

Erdélyi István—Veres Péter

A Neohelikon

Magyarország kulturális—tudományos folyóiratai között nem túl nagyszámúak az idegen nyelvű kiadványok. Éppen ezért különösen jó szolgálatot tesznek a rendszerezés megjelenő fórumok, mivel mind a hazai tudományos életéről, mind nemzetközi kapcsolatainkról tájékoztatják a külföldi érdeklődőket.

A *Neohelikon* az Association Internationale de Litterature Comparée (AILC), azaz a Nemzetközi Összehasonlító Irodalomtudományi Társaság Budapesten megjelenő folyóirata 1984-ben a XI. évfolyamába lépett. A lap négy nyelven közöl tanulmányokat, évente két alkalommal kerül az olvasók kezébe. A budapesti Akadémiai Kiadón kívül az amsterdami John Benjamin V.B. is részt vállal előállításában. Szabolcsi Miklós és Vajda György Mihály irányítja a nemzetközi szerkesztőbizottság munkáját. E bizottság tagjainak többsége a nagyszabású vállalkozás, az európai nyelvű irodalmak összehasonlító története köteteinek is szerzője, illetve szerkesztője. Ennek a nemzetközi összefogással készülő munkának tervezett nyolc kötetéből négy már napvilágot látott

(Expressionism as an International Literary Phenomenon; The Symbolist Movement in the Literature of European Languages; Le Tournant du Siècle des Lumières 1760–1820. Les Genres en vers des Lumières au Romantisme; Les Avant-Gardes Littéraires au XXe Siècle). Javában folynak a további négy kötet előkészítő munkái is, kongresszusok, vitaulések, kéziratcserék formájában.

A *Neohelikon* egyik fő célja az erről a munkáról való rendszeres tájékoztatás, a kötetekben megjelenő tanulmányok előmunkálatainak közlése, a műhelymunka folyamatos biztosítása. Mivel az egyes kötetek időben, térben egyaránt óriási anyagot foglalnak össze, s igen nagyszámú szerzőgárdát foglalkoztatnak, szükség volt a nemzetközi társaság állandó folyóiratára, s ezen keresztül az állandó szellemi kapcsolat biztosítására.

Az előkészítő munka során a nemzetközi szerkesztőbizottság tematikus számok kialakításában és fenntartásában állapodott meg. Az 1973-ban megjelent első szám az 1971-ben, Budapesten tartott összehasonlító irodalomtörténeti módszertani konferencia anyagát közölte. Ezután a XVIII. századi irodalom kérdéseivel, metodológiai problémákkal, a reneszánsz irodalommal, a romantikával, Latin-Amerika irodalmaival, finnugor irodalmakkal, a manierizmussal, XX. századi kutatásokkal, irodalomelmélettel foglalkozó tematikus számok követték egymást. A folyóirat lehetőséget ad arra, hogy a megjelent publikációkat hozzászólások, kiegészítések formájában megvitassák. A különböző országokban élő munkatársak rendszeresen beszámolnak az összehasonlító irodalomkutatásban elért eredményekről. A fő hangsúly természetesen a készülő köteteken, illetve a már megjelent kötetek fogadtatásán van.

A folyóirat XI. évfolyama, amely a *Litterae Danubianae* összefoglaló alcímet kapta, magyar szempontból azért érdemel figyelmet, mert a századvég irodalmával, azon belül elsősorban az osztrák–magyar monarchia területén élt egyes kiemelkedő alkotók munkásságával foglalkozik. 1983 júniusában Budapesten zajlott le az a kollokvium, amelynek anyagát ez a folyóiratszám teszi közzé.

Tizenöt tanulmány tekinti át a századvég legfontosabb jellemzőit a Duna-menti országok irodalmában; az avantgarde, a modernség első jelentkezéseit, a szimbolizmus megjelenési formáit, a szecessziót, a századelő legmarkánsabb képviselőinek főbb alkotásait és az egyes alkotók és irodalmak közötti kölcsönhatásokat. Popper Leó, Lukács György, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Molnár Ferenc, Ödön von Horváth életművének, illetve egyes műveinek vizsgálatán kívül több olyan elméleti kérdéstről is szó esett, amely a közép-európai irodalmak eltérő nemzeti sajátosságait, műfaji változatait, motívumait, költészeti paradigmáit vette számba a századvég és a századelő évtizedeiben. A tanulmányok szerzői a budapesti Irodalomtudományi Intézet, az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a zágrábi egyetem munkatársai.

A konferencia anyagán kívül két általános elméleti jellegű tanulmány, más országokban rendezett, összehasonlító irodalommal foglalkozó konferenciákról szóló néhány beszámoló, valamint egyes országok és korok irodalmában világirodalmi párhuzamokat kereső elemzések teszik teljessé a *Neohelikon* XI. kötetét.

R. Takács Olga